

модель програмного планування фінансових інвестицій, а й є основою теорії ринку капіталу.

В подальшому необхідно звернути увагу на дослідження можливостей зменшення ризикованості інвестиційного портфеля завдяки відкиданню безризикових ситуацій.

Список літератури

1. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці і підприємстві: Монографія. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.
2. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2000. - 292 с.
3. Вітлінський В.В., Наконечний С.І. Ризик у менеджменті. - К.: Борисфен-М, 2003. - 336 с.
4. Грабовый П. Г., Петрова С.Н., Полтавцев С. И. и др. Риски в современном бизнесе. - М.: Изд-во «Алане», 2006. - 200 с.
5. Дубров А.М., Лагоша Б.А., Хрусталеv Е.Ю. Моделирование рисковvх ситуаций в экономике и бизнесе: Учеб. пособие / Под ред. Б.А.Лагоши. — М.: Финансы и статистика, 2004. — 176 с.

Volodymyr Gamaliy, Viktoriay Vishnevska

Kirovograd national technical university

The problem of choosing an investment portfolio of risk

The aim of this work is to study the problem of choosing an investment portfolio of risk.

In the article one of the approaches to the decision of a question, a rational choice of an investment portfolio is offered on the basis of use of criteria of an average value and a standard deviation.

Simulation of the process of selecting an investment portfolio can file a financial investment structure as "risk - chance" and to define effective or optimal portfolios.

financial investment, risk, portfolio of securities

Одержано 27.10.13

УДК 621. 923

І.В.Журило, доц., канд. екон. наук, І.В.Ситник, асп.

Кіровоградський національний технічний університет

Особливості формування життєвого циклу твердосплавної підгалузі кольорової металургії

Висвітлено особливості формування, розвиток та етапи становлення життєвого циклу галузі. Визначено фактори, що спричинили занепад українського виробництва інструментальних матеріалів із твердих сплавів. Проведений аналіз існуючого на сьогодні конкурентного середовища на даному ринку **життєвий цикл, інструментальне виробництво, тверді сплави**

И.В. Журило, И.В.Сытник

Кировоградский национальный технический университет

Особенности формирования жизненного цикла твердосплавной подотрасли цветной металлургии

Показано особенности формирования, развитие и этапы становления жизненного цикла отрасли. Определены факторы, повлиявшие на спад украинского производства инструментальных материалов із

твердых сплавов. Проведен анализ, существующей сегодня, конкурентной среды на данном рынке **жизненный цикл товара, инструментальное производство, твердые сплавы**

Однією з гострих проблем української промисловості є забезпечення виробництва сучасними високоякісними новими матеріалами, у т.ч. тврдосплавними виробами. В галузі тврдосплавного виробництва існує спектр технологічних, фінансових, маркетингових, управлінських проблем, вирішення яких матиме позитивний вплив на роботу підприємств металообробної, машинобудівної, гірничо-видобувної, деревообробної та інших галузей промисловості України.

Потреби українських підприємств становлять до 700 т тврдосплавних виробів на рік [1].

В процесі свого існування тврдосплавне виробництво в Україні, як і інші галузі пройшло декілька стадій розвитку, що в цілому утворює життєвий цикл. Його можна розбити на основні стадії: зародження (молодість), ріст (становлення), зрілість і спад. Ці стадії відрізняються тривалістю, що відповідні абсолютному різному рівню привабливості та динаміці розвитку.

Модель життєвого циклу товару мала розвиток в наукових роботах таких вчених, як Ч. Вассона, Д. Аакера, Дж. Андерсона і ін. Вони твердили, що в основі концепції життєвого циклу лежить постулат про те, що економічні блага, що представляють матеріальні активи, мають власний період існування, змістом якого є зміна в часі (динаміка) корисності [3].

Практичний аспект кривої життєвого циклу галузі досліджували і розкривали в своїх наукових працях російські вчені Маркова В.Д. і Кузнецова С.А. Вони визначали основні фактори, що характеризують стадії розвитку життєвого циклу та пропонували рішення проблеми вибору стратегії на окремих життєвих етапах. Але стосовно тврдосплавної галузі ці питання не розглядались.

Метою статті є дослідження, аналіз етапів становлення та розвитку життєвого циклу галузі, визначення чинників, що спричинили занепад українського виробництва тврдих сплавів, а також вивчення існуючого на сьогодні конкурентного середовища на даному ринку.

Розглянемо більш детально модель розвитку галузі, які базуються на концепції життєвого циклу. Вона передбачає наступні етапи: зародження, ріст, руйнування, «повторний цикл росту», становлення, «повторне руйнування», «повторне відновлення і ріст», зрілість, спад (кризові явища).

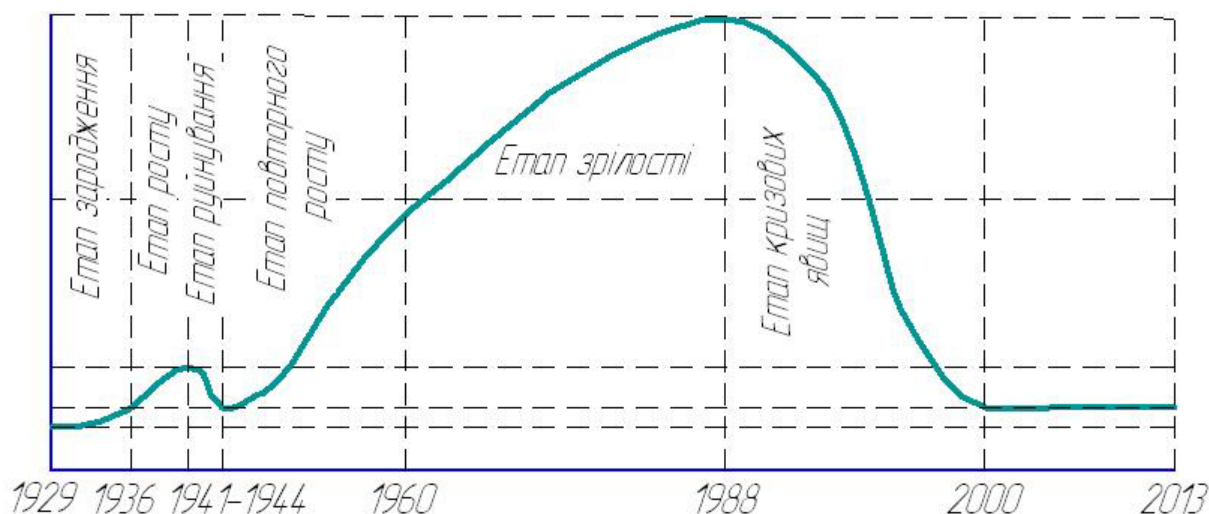

Рисунок 1 - Фази життєвого циклу галузі

На стадії молодості (зародження) (початок ХХ ст.) в Радянському Союзі минулого століття почалось безліч робіт по відновленню того виробничого потенціалу, що був в країні до руйнівної громадянської війни і розвитку промисловості, створенню незалежності від неприхильного оточення [4]. В 1929 році, вперше в Радянському Союзі, було створено твердий сплав. Успіх вчених був відображений в назві отриманого матеріалу – «победит». Сплав зразу набув широкого використання швидкорозвинутими галузями народного господарства: машинобудуванням, літакобудуванням, бурінням для видобування корисних копалин.

Етап росту (1929-1939рр). В 1932 році твердий сплав вже швидко набув масштабного промислового виробництва. В 1936 році на Московському заводі рідких елементів був створений спеціальний комбінат твердих сплавів. Другим підприємством, що випускав тверді сплави в СРСР став завод створений в 1942 році на Уралі за рахунок частково евакуйованих в 1941 році із Москви обладнання і кадрів Московського комбінату твердих сплавів (МКТС). Обидва ці заводи – в Москві і на Уралі безперервно нарощували виробництво твердих сплавів навіть під час Великої Вітчизняної війни.

Ними була розроблена технологія і освоєно випуск твердосплавних серцевин для бронебійних снарядів, які зіграли велику роль у перемозі СРСР над німецько-фашистськими загарбниками.

Виробництво ТС у світі зросло до 50 тис. тон на рік й продовжувало інтенсивно зростати, сприяючи розвитку промисловості країн світу й відповідно збільшуючись услід за цим розвитком. Важливість наявності власного виробництва ТС як невід'ємної складової усвідомили всі передові країни світу.

Етап руйнування (спаду) (1941-1943рр). Агресія гітлерівської Німеччини перервала мирну працю робітників країни. Загальна позиція на фронті змусила евакуювати заводи твердих сплавів в глибину країни. На протязі 1941-1942 рр в екстремому порядку відбувалось будівництво та організація твердосплавного виробництва на базі евакуйованого обладнання МКТС. В кінці 1942р було вироблена перша твердосплавна продукція, недостатність робочої сили було поповнено мобілізацією людей із інших країн. В складних умовах військового часу в СРСР було багато застосовано в технології твердих сплавів вперше і мало місце відкриттям і винаходам. Було налагоджено випуск титанових сплавів, вдосконалена технологія отримання вольфрамового андригїду. В складних умовах була надзвичайно висока творча діяльність, велися наукові пошуки, на ходу вдосконалювалось обладнання, впроваджувались унікальні раціоналізаторські пропозиції.

Етап «повторний ріст» (1944-1960). Після переможного закінчення Великої Вітчизняної війни відновлення зруйнованого народного господарства, його подальший бурний розвиток вимагав значного росту виробництва твердих сплавів, створення якісно нових композицій для багатьох все більш розвиваючих областей застосування.

Для сприяння цьому процесу в 1946 році постановою Уряду був створений інститут твердих сплавів, який швидко ріс і розвивався.

Суттєвий розвиток твердосплавна галузь отримала в 60-х роках, що охарактеризував *етап становлення або зрілості*, який тривав до кінця 80-х років.

Було проведено безліч науково-дослідних, опитно-конструкторських і проектних робіт в області виробництва і застосування твердих сплавів, тугоплавких металів і сплавів на їх основі, розробка перспективних планів розвитку твердосплавної промисловості і аналіз економічної діяльності підприємств, розробка стандартів і технічних умов на тверді сплави, тугоплавкі метали і напівфабрикати для них.

Етап спаду або кризових явищ (1988р – по сьогодні). З 1986 р за ініціативою вищого керівництва країни почалися масові реформи, які не обійшли і твердосплавну галузь.

Початок 90-х років в країнах бувшого СРСР став періодом розподілу загальносоюзного виробництва і створення для кожної країни вже свого – вітчизняного. Виявилось, що спеціалізація виробництва в Радянському Союзі, яка була розрахована на єдину економічну систему, залишила кожен нову незалежну країну зі своїми проблемами, в тому числі і в інструментальному виробництві твердосплавної галузі. Так як Україна вийшла із такого розподілу з непоганою часткою (сім інструментальних, три спеціалізованих алмазних, два абразивних заводи, великий комбінат твердих сплавів), її стартові можливості вважалися досить перспективними. Але перспективи виявились вкрай невизначеними.

Твердосплавна сировина залишилась за кордоном. Майже всі великі заводи твердосплавної галузі достатньо швидко занепали, оборотних коштів не вистачало навіть на оплату поточних витрат. Різко скоротилось споживання продукції, оснащеної твердосплавними виробами (в 2-2,5 рази). Уникнути такого розвитку змогли небагато підприємств. До них можна віднести Полтавський алмазний завод, Запорізький абразивний комбінат, Науково-технологічний алмазний концерн «АЛКОН» НАН України (м.Київ), корпорацію «ДіСтар» (м.Полтава) та ін., що достатньо швидко зорієнтувалися в нових умовах і утримались на ринку інструментів.

В дійсний час, в умовах швидкого розвитку ринкових відносин, в Україні працює достатня кількість бувших радянських інструментальних підприємств, створені десятки нових, різних по технічному рівню і обсягу виробництва. Вітчизняне виробництво твердосплавної продукції становить на сьогодні 40-50 т на рік. В умовах жорсткої конкурентної боротьби їм важко втриматись, так як крім вітчизняних виробників на українському ринку представлені виробники твердосплавної продукції з Росії, європейських і азійських країн. Якщо інструменти провідних світових компаній мають суттєву перевагу по якісним показникам, конструкції та властивостям, то продукція деяких азійських виробників, що наводнили український ринок, не дивлячись на невисоку якість, виграють за рахунок низької цінової політики.

Для втримання позицій на вітчизняному ринку українським виробникам твердосплавної продукції завадять ряд причин:

1. Відсутність в надрах країни поклади сировинних ресурсів для твердосплавного виробництва (вольфрам, кобальт, нікель).
2. Вагомість енергетичної складової при виробництві твердосплавів й значний вплив зростання ціни на електроенергію на собівартість готової продукції [1].
3. Встановлення цін на твердосплавні суміші російськими та китайськими підприємствами на рівні 90-180% від ціни готових виробів, тоді як ціни на порошки інших зарубіжних виробників ще у 1,5-2 рази вищі [1].
4. Неприятливі умови по залученню фінансових ресурсів для поповнення обігових коштів та технологічного оновлення виробництва, особливо для державних підприємств (неможливість передачі майна у заставу і надто високі відсотки).

Але потенціал твердосплавної підгалузі України достатньо великий. Тому ціль подальшої стабілізації і розвитку твердосплавного виробництва в багатьох випадках залежить від тих проблем, які сформульовані в програмі «Інструмент України».

Виходячи із аналізу етапів життєвого циклу твердосплавного виробництва можна виділити наступні першочергові заходи по відновленню та розвитку вітчизняного виробництва ТС:

- забезпечення твердосплавного виробництва власною сировиною за рахунок збору й переробки відходів ТС, що накопичуються на промислових підприємствах України;

- захист вітчизняних виробників ТС шляхом введення на визначений термін підвищених ставок ввізного мита або квот на окремі види імпортованих ТСВ, які випускаються або можуть випускатись підприємствами України;

- надання пільгових кредитів підприємствам-виробникам ТС для розвитку виробництва;

- створення Національного науково-технічного центру для розробки нових високих технологій у галузі ТС і порошкової металургії.

Метою подальших досліджень є розроблення ефективної цінової стратегії за допомогою вдосконалення механізму ціноутворення.

Список літератури

1. Бондаренко В.П., Галенко І.В., Корнута О.П. Стратегія інноваційних підприємств на втраченому ринку твердосплавних виробів // Проблеми науки.- 2003.- №6.- С. 44-52.
2. Формирование жизненного цикла угольной промышленности Донбасса / Сапицкая И.К.// Економіка промисловості. – 2009. - №3. – с.45-52. – Бібліогр.: 10 назв. - рос
3. Залежність процесу формування стратегії підприємства від його життєвого циклу / Рибалка П.М.
4. Клячко Л.И. Из истории отечественных твердых сплавов/ Всероссийский научно-исследовательский и проектный институт тугоплавких металлов и твердых сплавов (ВНИИТС). Взлеты и падения. – Москва, 2006г
5. Корнута О.П. Сучасний стан інноваційного розвитку вітчизняних підприємств твердосплавної підгалузі кольорової металургії України // Проблеми науки.- 2005.- № 11.- С. 41-46.
6. Основы промышленного маркетинга / Фредерик Уэбстер. – М.: Издательский Дом Гребенникова, 2005. – 416 с.
7. Маркова В.Д., Кузнецова С.А. Стратегический менеджмент. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 288 с.

Irina Zhurilo, I.V.Sytnik

Kirovograd national technical university

Vital cycle forming peculiarities of non-ferrous metal industry hard-facing alloys subbranch

The aim of the article is research, stage making analysis and vital cycle development branch, the definition of factors involved Ukrainian hard alloys collapse.

The work on pattern development branch based on vital cycle conception has been made. Main stages of hard-alloyed subbranch vital cycle making of non-ferrous metal industry have been defined and analysed. The consumption analysis of the production having hard-alloyed articles in Ukraine has been made. Unstable condition reasons at the market of Ukrainian tool-production producers have been conducted.

Propositions and measures on native hard alloy production in Ukraine are suggested.

product's life cycle, tool production, hard-facing alloys

Одержано 31.10.13